

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične šte. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šte. po 5 nvč. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenih naročnin, se uprava ne ozira.

Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredniško listo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijska lista „Edinost“. - Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 20.

Poštno-hranilnični račun šte. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Kritičen položaj v Traciji.

BERLIN 20. (Izv.) „Lokalanzeiger“ poroča iz diplomatskih krogov, da zahteva Turčija nujno rešitev drinopoljskega vprašanja. Turčija upa, da pride do sporazuma v tem smislu, da se bo Bolgarska zadovoljila s predlogom bivšega velikega vezirja Kiamil paše, glasom katerega naj severna stran Drinopolja pripade Bolgarski, Turčiji pa južna stran, to je oni del, kjer se nahajajo pokopališča, mošeje in narodni spomeniki. Turčija je pripravljena privoliti le v tako korekturo od londonske mirovne konference določene bolgarsko-turške meje, da bo šla bodoča meja med obema državama od Eosa do Drinopolja in odtod na Kuru burnu ob Črnem morju.

Turčiji ni preostalo drugega, kakor da je v svrhu varstva prebivalstva zasedla ozemlje, katero so zapustili Grki, ker so Bolgari dosedaj še vedno vezani in ne morejo zapustiti ozemlja, ki jim je priznano. Do Grške Turki ne gojijo ravno velikih simpatij, ker bodo s pomnožitvijo svoje mornarice postali še bolj agresivni in bodo vedno ogroževali turške pozicije v Egejskem morju.

SOFIJA 20. (Izv.) Turki se pripravljajo, da zasedejo vse ono bolgarsko ozemlje, katero so zapustili Grki. Bati se je, da pride med bolgarskimi in turškimi četami do hudih spopadov. — Napredovanje turških čet v Traciji se neprestano nadaljuje.

BERLIN 20. (Izv.) Bivši bolgarski ministrski predsednik Gešov je nekemu sotrudniku lista „Tägliche Rundschau“ izjavil, da je sedaj že uradno znano, da so Turki prekoračili reko Marico, vendar pa upa, da Turčija ne prične z vojno.

Rusija proti prodiranju Turkov čez Marico.

PETROGRAD, 20. (Izv.) Minister zunanjih zadev Sazonov je izjavil danes tujkemu turškemu poslaniku, da je Rusija odločno proti prodiranju turških čet na desni breg reke Marice in da bi v slučaju, če bi se Turčija ne vdala tej zahtevi, smatrala to dejstvo za izzivanje veselja ter bi storila najodločnejše korake proti Turčiji. Vesti o prekinjenju diplomatskih zvez med Rusijo in Turčijo se smatrajo v tujkajskih krogih za prezgodnje. Vsekakor pa se ima položaj za izredno kritičen.

Turške čete ne prekoračijo Marice.

CARIGRAD 20. (Kor.) Turška vlada je sklenila, da izroči vevlastim drugo okrožnico, v kateri zagotavlja, da nima namena prekoračiti Marice. Porta je vprašala vrhovnega poveljnika, iz katerih krajev tostar in onostan Marice bi se mogle takoj umekniti turške čete, ne da bi bila s tem prizadeta rešitev drinopoljskega vprašanja. Grške čete zapuste mesta Dedegač, Xanti in Gumuldžino že jutri, dne 21. t. m.

Turki se pripravljajo na zavzetje Dedegača.

SOFIJA 20. (Izv.) Kakor poročajo iz Soluna, so turške čete popolnoma pripravljene, da jutri, dne 21. t. m., zasedejo vsa ona mesta, iz katerih se ta dan umaknejo grške posadke, kakor je bilo določeno v mirovni pogodbi v Bukarešti. V Dedegač je baje pribežalo veliko števil grškega prebivalstva iz bližnjih krajev, ker se boji ponovnih spopadov med Turki in Bolgari.

Turki zasedejo Gumuldžino.

SOLUN 20. (Kor.) Grške čete so dobile ukaz, naj zapuste Gumuldžino. Turške čete se že pripravljajo, da zasedejo mesto.

Srbija in drinopoljsko vprašanje.

SOFIJA 20. (Izv.) V tujkajskih informiranih rusofilskih krogih se zatrjuje, da ostane Srbija z ozirom na drinopoljsko vprašanje strogo nevtralna, dasiravno še ni podala tozadavne oficijelne izjave. Imenovani krogi utemeljuje to svojo trditev z dejstvom, da na konferenci v Bukarešti sploh ni prišlo do resolucije v zadevi Drinopolja.

Francija in Bolgarska.

SOFIJA 20. (Kor.) Razpravljajoč o protibolgarski gonji francoskega časopisja, poudarja oficijozni „Mir“, da ne more razumeti ne nerazumljive sovražnosti. List naglašja, da je pokazala Bolgarska dovolj dobre volje, da je takoj po prvih dogodkih prenehala z vojno, katero sta Srbija in Grška že dolgo pripravljali in se zvezali na tihem celo z Romunijo in Turčijo. Hoteli ste si tako prisvojiti 7/8 Macedonije, katero so ravno francoski etnologji spoznali za bolgarsko ozemlje. Kar pa se tiče dozdavnih bolgarskih grozodejstev, bo spravila na

dan resnico mednarodna preiskovalna komisija.

Prebivalstvo beži z novega bolgarskega ozemlja.

SOLUN 20. (Kor.) „Agence d'Athènes“ poroča: Vse prebivalstvo mesta Melnika je sklenilo, ker mu je nemogoče, da bi živel pod bolgarsko vlado, da se izseli na grško ozemlje. Prebivalstvo je zapustilo svoja selišča, a je prej vsa svoja premočja lastnino in hiše požgalo. Ljudstvo ima vsled tega velikanske izgube, a vendar hoče raje živeti v bedi kakor pa pod bolgarskim jarmom.

SOLUN 20. (Kor.) Število mohamedanskega, grškega in židovskega prebivalstva, ki je dosedaj pobegnilo iz krajev, ki so prišli pod Bolgarsko, na grško ozemlje znaša okrog 55.720 oseb.

Demobilizacija.

SOFIJA 20. (Izv.) Na železniški progi Sofija—Varna, ki je bila zasedena po romunskih četah, ki so se sedaj umeknile, da je postala proga prosta, je danes vozil prvi vlak. Umikanje romunskih čet iz bolgarskega ozemlja se vrši popolnoma mirno in prav hitro. Prav tako se tudi vrši prav hitro demobilizacija bolgarske vojske. Edino rezervistom z one strani nove bolgarsko-romunske mejne črte Turtukaja—Balčik delajo romunske oblasti težave, vsled česar se je bolgarska vlada obrnila na romunsko vlado v Bukarešto, da bi šla v tem pogledu bolgarskim rezervistom na roko.

Rusija in Turčija.

PARIZ 20. (Izv.) „Petit Parisien“, ki je v zvezi s francosko vlado, piše: Porta mora priznati, da Rusija ne bo pustila novega napada Turčije na Tracijo brez odgovora. Gbanje, ki se je pojavilo v prilogi Bolgarski, sedaj ne bo našlo na odpor v Petrogradu. Nastop Rusije bi bil začetek razpada otomanske države. Na drugem mestu piše isti list: Gotovo je, da Turčija ne bo dobila ničesar onega, kar je zasedla okoli Marice. Ne samo Rusija obsoja nepriznani nastop turških generalov, marveč tudi Nemčija je izjavila v Carigradu, da bi ne pristopila nadaljnjega zasedanja Tracije.

Razprava o turških grozodejstvih.

SOLUN 20. (Kor.) Pred tujkajskim okrožnim sodiščem se je vršila danes razprava proti onim Turkom, ki so pri umikanju turških čet iz Seifidža, uprizorili med krščanskim prebivalstvom pokol. Obtoženih je bilo 19 Turkov, od katerih jih je bilo 18 obsojenih na smrt.

Istočasno se je vršila razprava tudi proti 23 bolgarskim komitašem, ki so spadali k četni vodje Černopejeva. Sodišče je vseh 23 obsodilo na smrt.

Grška proti Bolgarom.

SOFIJA 20. (Izv.) Grške oblasti v Solunu so aretirale večino tamošnjih Bolgarov, ki so deloma še zaprti, deloma pa so jih že izgnali. Aretirali so skoro vse bolgarske trgovce v Solunu, ker hočejo na ta način preprečiti bolgarsko konkurenco.

Boji s komitaši.

ATENE 20. (Kor.) „Agence d'Athènes“ poroča: Po vestih tujkajskih listov je napadno mesto Melnik več bolgarskih komitašev, ki pa jih je tamkaj nameščena grška stotnija s pomočjo melniških meščanov zapodila v beg. Komitaši so baje zažgali mesto in odnesli s seboj bogat plen. Umeknili so se potem v smeri proti grškemu mestu Demir Hisar.

Podpis mirovne pogodbe.

ATENE 20. (Kor.) V to določeni uradnik ministrstva zunanjih zadev je včeraj odpotoval v Bukarešto, da ponese tjakaj po kralju podpisano besedilo mirovne pogodbe.

BELGRAD, 20. (Uradno.)

Kralj Peter je včeraj s kraljevim ukazom potrdil v Bukarešto sklenjeno mirovno pogodbo.

BELGRAD, 20. (Kor.)

Danes zvečer odpotuje poseben kurir v Bukarešto v svrhu izmenjave ratificirane mirovne pogodbe.

Nova balkanska zveza.

DUNAJ, 20. (Izv.) Kakor izvemo iz diplomatskih krogov, se vrše med Srbijo, Romunsko, Grško in Črnogoro intenzivna pogajanja, da se ustvari nova balkanska zveza za enkrat brez Bolgarske. Pogajanja so že zelo napredovala in je že projektirana konferenca vseh ministrskih predsednikov balkanskih držav v Belgradu, ki naj pogajanja zaključi.

Ob odpustitvi rezervistov.

DUNAJ 20. (Kor.) Poveljnik 16. vojnega zbora in poveljujoči general v Dubrovniku podmaršal Blaž Schemua, je izdal sledeče posebno zbornico povelje:

S premetitvijo rezervistov v neaktivno službeno razmerje, ki se izvrši prihodnje

dni, se konča dolga doba izredne vojaške službe v mirnem času, ki je zahtevala od vseh pripadnikov mojega zbornega območja velike vztrajnosti, delavnosti, neumornosti in zadovoljnosti z malim. Z veseljem ugotavljam, da so naše stare vojaške čednosti: čut dolžnosti, ubogljivost, zvestoba in vdanost napram predstojnikom, tovariški čut in veselje do službe, celo ob žrtvah osebnih koristi, v naši armadi globoko ukoreninjene. Vsi poveljniki, častniki in moštvo morejo s ponosom gledati na ta čas. Vsem hvalo in priznanje. Onim, ki se poslavljajo od aktivne službe, pa poleg tega še prisrčne pozdrave in najboljša voščila za njihovo nadaljnjo življenjsko pot.“

Protest čeških mest proti komisarijatu.

PRAGA 20. (Izv.) Danes se je vršil tu na otoku Žofinu kongres čeških mest, ki mu je predsedoval župan praški, dr. Groš. Kongres se je bavl s političnim položajem, ki je nastal vsled odprave ustave, in je sklenil protest proti komisarijatu. Zaupno se je nato posvetoval kongres o nadaljnjih korakih avtonomnih zastopov v zadevi odprave ustave in so bili tudi sklenjeni tozadavni ukrepi.

Dvoboj med grofom Tiszo in Pallavicinjem.

BUDIMPEŠTA 20. (Kor.) Danes ob 11 dopoldne se je vršil v Rakoczyjevi dvorani med grofom Štefanom Tiszo in mejnim grofom Pallavicinjem dvoboj na sablje. Vršilo se je 9 hodov, pri čemer je bil grof Tisza ranjen na glavi, mejni grof Pallavicini pa na vratu. Po dvoboju sta se nasprotnika poravnala.

Carska rodbina odpotovala na Krim.

PETERHOF 20. (Kor.) Car in carica sta z otroki odpotovala danes na svoja posestva na Krim.

Mirovni kongres.

HAAG 20. (Kor.) Danes se je otvoril tu 20. mirovni kongres, ki se ga udeležuje 950 odposlancev. Predsednik profesor Deloutier se je izrekel za misel nadnarodne svetovne organizacije v obliki Zedinjenih držav. Odposlanec Bergius in belgijski senator Lafontaine sta ugotovila, da je mirovna misel napredovala, in sta protestirala proti balkanskim dogodkom.

Mehika in Unija.

NEW YORK 20. (Kor.) Mehikanska vlada je odposlala svojim poslanicem pismo, v kateri izjavlja, da se pogajanja med Lindom in Huerto nadaljujejo na prijateljski način.

Španska v Maroku.

MADRID 20. (Kor.) Uradna vest iz Tetuana potrjuje vojaške operacije neke španske kolone na ozemlju okoli Aife in ukrotitev tamošnjega prebivalstva. Španska brigada se je radela v pet manjših kolon, ki so četovale po ozemlju, kjer se je sovražnik zadrževal že več časa. Boji so trajali ves dan. Španci so imeli 11 mrtvih in 30 ranjenecv.

Ko'era.

SARAJEVO, 20. (Kor.) V Gornji Tuzli sta se dne 17. t. m. pripetila dva nova slučajja kolere. V Bosenskem Samcu je bil do 20. t. m. položaj sledeči: pet oseb obolelo za kolero, med njimi ena na novo, smrtnega slučajja nobenega. V Brčki in Ostri Luki ni bilo dne 19. t. m. nobenega novega slučajja in umri tudi ni nihče za kolero.

DUNAJ, 20. (Kor.) Z ozirom na neko časniško vest, da je na podonavski vojni ladji, monitorju „Leitha“, neki mornar obolel za kolero, izjavlja „Militärische Rundschau“, da dotični mornar ni obolel za kolero, temveč da ga je le napadla neka mlimogredoča slabost.

Berchtoldova najnovejša za-ušnica.

Te dni se je zgodil dogodek, katerega radi njegove velike važnosti nikakor ne smemo prezreti in to tem manj, ker je nov eklatanten dokaz, kako razpoložene vlada v Romuniji, poprej takorekoč nemajhnati četrti članice trozveze, proti Avstriji. — Ta najnovejša brca, katero je dobil grof Berchtold iz Bukarešte, jasno priča, da so v Romuniji sili večnih provokacij dunajskih diplomatov, ki se še vedno ne morejo spoprijazniti z novimi razmerami na Balkanu in biradi z novo podnetili še ne popolnoma ugasnjeni ogeri.

Med drugimi čestitkami, ki jih je dobil romunski ministrski predsednik Majorescu povodom sklenitve miru, je bila ena za inč tudi čestitka grofa Berchtolda. A dočim se bile vse druge čestitke, med njimi tudi čestitki Italije in Nemčije, brez vsakega pridržka in neslanih opazk, je grof Berchtold v svoji onemogli jezi čestital romunskemu

ministrskemu predsedniku k sklenitvi provizoričnega miru v Bukareštu. Torej navadna provokacija, ki je še tembolj nerazumljiva, ker se Nemčija sedaj tako trudi, da bi popravila napake, ki jih je zagrešila njena zaveznica Avstrija v Romuniji.

Ministrski predsednik Majorescu je bil radi te čestitke očividno razčuden in zato je odgovoril Berchtoldu tako glasno in razumljivo, da ga je moral slišati tudi vsak gluhec. Romunski ministrski predsednik je na Berchtoldovo čestitko odgovoril, da se nikakor ne strinja z Berchtoldovim naziranjem o provizoričnem miru, ker ni bil sklenjen provizoričen, ampak definitiven mir.

Na Dunaju je seveda ta „predrzn“ odgovor romunskega ministrskega predsednika učinkoval kakor bomba. Berchtoldu in njegovemu zvestemu oprodil Kanli je zaprlo sapo in sedaj ne vesta, kako ne kod in kam. Ni čuda! Dosedaj so bili na Dunaju navajeni, da je prijatelj onstran Karpatov kar mirno brez vsake besede podpisal vsako pobotulco, ne da bi zahteval izplačila, a sedaj se upa ta pokorni sluga blamirati Avstrijo pred vsem svetom. Odgovor romunskega ministrskega predsednika na Berchtoldovo čestitko je faktično tako dalekosežnega pomena, da ga za enkrat še ni mogoče prav preceniti. Ne samo, da so govorice o prepadu med Avstrijo in Romunijo resnične, v tem odgovoru tičijo še druge skrivnosti, katere so menda na Dunaju dobro razumeli, in odtod tudi tako velika porajenost.

Iz odgovora gospoda Majorescu je razvidno, da Pašičeve napitnice na čast Romuniji niso bile ravno tako nedolžne, kakor se je prvotno domnevalo, in da Romunija nikakor ni pripravljena privoliti, da bi se Srbija na korist Bolgarske zmanjšala. Če celo oficijozni dunajski listi ne odobravajo ekstravaganc: grofa Berchtolda, imajo popolnoma prav, kajti Berchtoldovega zbadanja ne razume nihče. Vse kaže, da je prišla monarhija vsled nezmoglosti svoje diplomacije že v tako velika nasprotja s svojimi zaveznicami, da išče rešitve edino-le še v padcu grofa Berchtolda.

Izseljevanje našega kmečkega ljudstva. (Dopis.)

Žalostna resnica je, da se iz Avstrije, posebno pa iz naše slovenske pokrajine, seli vsako leto na tisoče delavnega ljudstva v tuzemstvo, iskat si boljšega kruha, nego mu ga nudi domovina.

Vprašajmo se nekoliko pogloblje po vzrokih izseljevanja in kmalu dobimo odgovor.

Po nazorih našega kmečkega človeka je delavec, ki obdeluje zemljo, človek najnižje vrste, na najzadnji stopnji naše socialne lestve.

Da je to mnenje napačno, o tem ga ne prepričaš. Ti nazor prihajajo prvič od prenzike duševne naobrazbe.

Delavci v obrtnih podjetjih imajo prilike za doseganje višje izobrazbe, ki jim služi, da si od časa do časa boljšajo svoj materijalni položaj.

Tega pogreša kmečki delavec. Zato je nezadovoljen ter gleda na priliko, kako bi se rešil iz svojega neugodnega položaja.

Umevno je samo po sebi, da strastna gojitve strankarstva, kakršno se je zasedalo nekaj let sem po vsem Slovenskem, tudi ne sladi trplju v potu obraza prisluženega kruha; raje bi ga užival v miru, nego pa v razporu s sosedi.

Bodimo odkritosrčni in priznajmo javno, da utrujenemu delavcu ni marl bojev „za načela“, in da se jih udeležuje le pasivno; pač pa ti boji dobro rede site in brezskrbne poveljnike.

Splošna duševna bolezen našega kmečkega ljudstva je neka nervozna nezadovoljnost in želja, da bi prišel v svet, iznebiti se žalostnih socialnih razmer v domovini. — Če bi kdo mislil, da je preveč ljudi na tej grudli, ki ne morejo tu primerno živeti, ta bi se jako motil. Poglejmo samo sedanjdo Dolenjsko! Na vsaki stopnji opažaj, da tu nedostaja razumnega kmečkega delavca; in prav ta dežela bi se lahko izpremenila v pravcati paradiz, ako bi dobila marljivega delavca. Če vprašuješ, zakaj je vse tako zanemarjeno, dobivaš odgovor: delavcev ni — odšli so vsi v svet.

Kdo pa ima škodo od tega? Mi vsi kot celoten narod imamo neizmerno škodo v tem, da se naš življenj v Avstriji nič ne množi; od števila do števila nas naštevajo približno enako, da si se, kakor po večini kmečki narod, razmerno bolj množimo mimo drugih industrijskih narodov. Velikega pomena pa je za nas dejstvo, da se v naše

dežele vedno gostejše razpeta železniška mreža in s to nam prihajajo v srce naše domovine Nemci, in sicer ne samo kot železničarji, ampak — kar je še žalostnejše — Nemci se selijo k nam in kupujejo zemljo, ki jo znajo izvrstno iskoriščati. Kam pa se seli naše ljudstvo? Po večini v Ameriko, a tudi tja ne več kakor kmečki delavec, ali bodoči posestnik v novi domovini, ampak v podjelja za navadna težavna in mnogokrat tudi nevarna dela.

Res, da se nekateri vračajo in celo prinašajo denarja in plačujejo dolge, ki so jih morali imeti na domačem posestvu; a to se dogaja le v mali meri.

Lahko trdimo, da je večina naših izseljencev izgubljenih za našo staro domovino.

Razum v Ameriko hodijo naši ljudje nekaj let sem v Nemčijo, posebno na Vestfalsko.

V Nemčiji opravljajo Slovenci težka dela v rudnikih, pri železnicah in raznih drugih podjetjih. Radi njihove skromnosti in vztrajnosti jih imajo nemški podjetniki radi. Jako skrbno pa pazi na nje nemška vlada, da ne bi ti ljudje postali njej kedaj politično nadležni. V ta namen je nemška vlada pred leti zabranila na Vestfalskem poskus, da bi se za slovenske delavce uvele slovenske cerkvene propovedi. Da, vlada v Nemčiji je storila še korak dalje: prepovedala je slovenskim duhovnikom prihajati med slovenske delavce v Nemčijo opravljati duhovniško službo. V ta namen, — da bi se namreč zadoščalo verskim potrebam — je nekaj mladih duhovnikov, tamkajšnjih Nemcev, došlo pred nekaj leti na Slovensko (Vipavsko), da so se pričeli slovenščini, ki so jo potem rabili doma posebno v to, da so zamogli izpovedovati slovenske delavce.

Vsako pa mora želeči, da bi se naše ljudstvo ne selilo nikamor, in da bi raje ostajalo doma, obdelovalo domačo grudo, kakor pa da jo prepušča pohlepemu tujcu.

Če pa že vendar ne more biti drugače, odprimo kako novo pot našim izseljencem, kjer ne bi bili popolnoma izgubljeni za nas! Dežela, kjer bi naši ljudje zamogli najti novo domovino, je po našem mnenju novoosvojeni Baikan.

Balkanske dežele so bile pod turško vlado redko naseljene in silno zanemarjene v vsakem pogledu. Sedaj, ko so se ti kraji okopali v krvi, so po bucareškem miru vstali iz svoje krvave kopejli in se pripravljajo, da dajo zatočišča delu in kulturi, varnega in srečnega kotička mnogoteri delavni družini. To bi bili kraji, kamor naj bi naše ljudstvo hitelo iskati sreče. Novopridobljene dežele bodo rabile sedaj v prvi vrsti mnogo pridnih delavni rok, da pometejo prah, ki ga je zapustila turška malomarnost in ga razbrskal vojni meteh.

Izseljenci pa bi ostali tudi v novi domovini med svojimi in, kar je treba še posebno naglasiti: lahek bi jim bil povratak v domovino!

Polom v Puli.

Kakor je znano, je bil v onem proslulem rovinjskem procesu proti pulskim kamorastim tatovom in poneverjevalcem med obtoženimi tudi pulski magistratni uradnik Kamilo Descovich. Descovich je bil pred rovinjsko poroto oproščen. Kmalu po oprostitvi pa je Descovich izgubil, in kakor se je izvedelo pozneje, je „odpotoval“ k svojim bratom v solunsko Italijo.

Prošlega meseca pa je najvišje sodišče ugodilo ničnostni pritožbi državnega pravdnika, razveljavilo oprostitno razsodbo rovinjskega porotnega sodišča in določilo za ponovno porotno razpravo celovško deželno kot porotno sodišče. Z ozirom na to razsodbo najvišjega sodišča so bili takoj zopet aretirani in prejšnji obtoženci razum onih, ki so pravočasno odnesli pete. Med temi je bil tudi Descovich, ki se je nahajal v zadnjem času v Benečkah. Tu je izvedel, da ga zasleduje preiskovalni sodnik celovškega deželnega sodišča, vsled česar se je pripeljal v Trst in se včeraj zvečer sam prijavil policijskemu komisariatu v ulici d. lla Mude vecchia. Policija ga je pridržala v zaporu in ga izročil celovškemu sodišču.

Domače vesti.

Časi se menjajo, z njimi ljudje in menda tudi slovenska žurnalistika. Bili so namreč časi, ko je slovenska žurnalistika od tistih moč, ki so se jej posvetili, zahtevala marsikaj, o čemer se danes morda niti ne sanja nikomur več, saj je bil slovenski časnikar tisti nesrečni vrh, v katerega so neprenehoma udarjale strele z vseh mogočih nebes, in marsikateri slovenski žurnalisti je izkrvavel v največji bedi, dasiravno je, ne samo „morda“, temveč popolnoma gotovo storil več za probu in povzdigo slovenskega naroda, nego marsikateri rodoljub, ki se še dandanes solnči v vsaj svoji narodni slavi — mrtev ali živ. Slovenski časnikarji morejo v resnici hvaliti Boga, da jim ni določil dolgega življenja, kajti le prerado se dogaja, da žanje človek, ki je vsa svoja najboljša leta žrtvoval javnemu blagru, za vse svoje naporno, naravnost ubijajoče delo.

najcnejšo nevhaležnost, v najboljšem slučaju porolno pozabljenje. Bada pride že sama.

Če pogledamo današnje slovensko časnikarstvo, moramo reči, da šteje v svojih vrstah mož, ki so že po celo četrti stoletja in več v službi slovenske javnosti ter so to svojo službo vršili po svojih najboljših močeh, in to — da omenimo najbridekšo stran te službe — ob naravnost beraških plačah. In naj so postajale zahteve časa do časnikarstva čim dalje tem večje, in dasiravno je naše časnikarstvo storilo vse, da zadosti v polni meri tem zahtevam, pa vendar danes menda ni slovenskega časnikarja, ki bi mogel reči, da je zadovoljen s svojo usodo. Glede na gmočno stran je itak bolje, da se molči, kajti „hlapec za vse“ se tudi plačuje po — hlapčevsko, toda, da bi vsaj imel kako moralno zadoščenje za svoje delo! Da, zadoščenje: vedno zabavljanje, vedno omalovaževanje, če ne že naravnost zaničevanje, dasiravno na drugi strani vsak, ki potrebuje časa od javnosti, tako hitro zna najti pot do onega tako omalovaževanega in zaničevanega časnikarja.

Marsikateri slovenski časnikar si je že bell glavo z vprašanjem, odkod neki vse to; toda ni ga našel vzroka. Pridržano je bilo to odkrite človeku, ki je šele včeraj vgriznil prvikrat v grenki kruh slovenskega žurnalista, ki torej nima niti pojma o bridkosti in težavah tistih ljudi, ki so orali ledino slovenskega časništva, ki so dali slovenskemu narodu časopise, ono resno časopisje, ki danes vlada slovenskemu svetu — enodnevnic, ki se danes porajajo, jutri pa poginjajo, ne upoštevamo — ki se danes tvore pravo slovensko časnikarstvo, ki žive in umirajo za svoj poklic. Čitali smo namreč pred nekaterimi dnevi v ljubljanskem „Dnevnu“ besede, ki jih je napisal človek, ki bi tud hotel biti žurnalist in to celo slovenski žurnalist, sledeče besede: „Po žurnalisti mahnil, je lahka reč — bila dosedaj, ampak se bo pričela druga doba, kajti v žurnalistiko prihajajoči ljudje, ki stoje akademsko na isti stopinji kot ugledni rodoljubi“.

Usoda slovenskega časnikarstva je torej rešena in rešil jo je, kakor je razvidno iz podpisa pod ono vestjo, *JUDr. K.*, kar naj se menda čita — „*Juris Utriusque Doctor Krivic*“. Vstopil je — hosanna in excelsis — v slovensko žurnalistiko mlad doktorček prava, in prične se druga doba za slovensko žurnalistiko. Nihče ne bo več udrihal po slovenskih časnikarjih, akademski „stopinja“ gospoda doktorja bo odslej slovenskim žurnalistom kar na tucate metala pečenih piščet v usta, sploh: zlati vek zdaj slovenskim žurnalistom pride! Toda seveda samo onim, ki stoje akademsko na isti stopinji (!) kot ugledni rodoljubi, in pa oni drugi slovenski časnikarji, ki niso tako srečni da bi stali na isti „stopinji“, kakor najmlajši slovenski žurnalist (?), *Juris Utriusque doctor Krivic*. Ostali slovenski časnikarji, in to so vsi, saj je mladi gospod doktor edina bela vrana med njimi, niso vredni nič, kajti v vseh dolgih letih svojega delovanja niso dosegli, niso mogli doseči uspeha, ki ga gospodu doktorju *Juris Utriusque* zagotavlja še sama njegova „akademski stopinja“. Dosedaj smo bili mnenja, da je treba žurnalistu pred vsemi duha in znanja, a gospod doktor nas je poučil, da je odslej potrebna le „akademski stopinja“, doktorski naslov, v katerem baje tiči vse, vse, prav vse!

Tovariši slovenski žurnalisti brez „akademski stopinje“, poklonimo se svojemu rešitelju, doktorju *Juris Utriusque*, pustimo žurnalistiko in pojdemo, če ne drugega, vsaj kamenje tleč; za to bomo menda vendar še dobri brez — „akademski stopinje“. Vsekakor pa nam bodi dovoljeno, da čestitamo najmlajšemu slovenskemu listu, „Dnevnu“, na tako velikanski pridobitvi in gotovo tudi posebnih časti, da šteje med svojimi uredniki moža, ki je rešil slovensko žurnalistiko, in to tembolj, ker je ravno „Dan“ tisti list, ki tako rad poudarja svoj demokratizem, ki je vendar tako absolutno obračunal z vsemi „neenakostmi“. Da bo ta stvar tem akademičnejša, priporočamo, da namesto pri „Dnevnu“ od glavnega urednika pa do zadnjega tiskarniškega hlapca same ljudi z — „akademičnimi stopinjami“!

Slavna c. kr. policija bi gotovo nekaj pametnega storila, če bi prepovedala tiste razvpite „šagre“ po tržaški okolici, ki so popolnoma izgubile nekdanje prvotno lice. Bile so to nekdanje slovenske ljudske prireditve, in tedaj nisi čul pritožb o njih. Sedaj pa prihajajo na te veselice navadno kake italijanske propalce razgrajati in vpi, da se človeku kar gabi. Škandali in aretacije so tedaj pri teh plesih kar na dnevnem redu. Mladina, posebno ženskega spola, se pohujšuje in ljudstvo meče trdo prislužen denar proč za prazen nič. In kdo je kriv vse mu temu? Tistih par brezvestnih prirediteljev teh „zabav“, ki gledajo samo na to, kako bi dovolj obrali ljudi, in pa policija, ki tega ne prepove.

Tudi preteklo nedeljo se je vršil tak famozni ples na nekem zemljišču na Vrdelci, ki se je nadaljeval še v ponedeljek. Končal se je, kakor je bilo pričakovati, s pretepom, tekom katerega so se zasvetili parkrat tudi noži. Sledile so aretacije in policijski organi so končno vso „šagro“ na mestu razpustili, kar je bilo edino pametno. Najboljše bi bilo, če bi policija take ples

po tržaški okolici kratkoma zabranila, za kar bi ji bili okoličani gotovo hvaležni.

V znamenju absolutizma v Dalmaciji. V Dalmaciji vlada že nekaj časa sem pravcati absolutizem, ki se ne razlikuje dosti od hrvaškega komisarijata. Cesarški namestnik grof Attems gospodari kakor kak paša; deželne avtonomne oblasti in zakoni so mu deseta briga. Grof Attems hoče menda postati dalmatinski baron Rauch, oziroma ga hoče še prekositi. Kršenje občinske in deželne avtonomije, preganjanje političnih voditeljev in uprizarjanje veleizdajniških procesov je na dnevnem redu. Za časa prve balkanske vojne sta bila brez vsakega vzroka razpuščena občinska sveta v Splitu in Šibeniku in to kljub protestu deželnega odbora, ki ga je vlada popolnoma ignorirala.

Grof Attems hoče menda s silo zatreti narodni čut prebivalcev Dalmacije in se poslužuje v to svrhu vseh mogočih sredstev, s katerimi pa nima sreče. Razni veleizdajniški procesi proti odličnim dalmatinskim politikom so se dosedaj še vedno končali z nesmrtno blamažo dalmatinske vlade, na razpuste občinskih zastopov pa so stranke sporazumno vedno odgovorile s tem, da so soglasno zopet izvolile prejšnje zastopnike.

Dalmatinski cesarski namestnik je te dni zopet razpustil neki občinski zastop in sicer v Žušurcu, in to, ne da bi poprej zahteval privoljenja deželnega odbora, kakor zahteva zakon. V zvezi s tem korakom so se tudi razširile vesti, da se vlada bavi z načrtom da razpusti sabor, suspendira deželni odbor in uvede mesto tega upravno komisijo kakor na Češkem. Vesti so bile za enkrat sicer še preuranjene, vendar pa ne bi bilo čisto nič čudnega, če bi do tega res kmalu prišlo, kajti absolutistična epidemija zavzema v Avstriji vedno večje dimenzije.

Nočejo slovenskega denarja. Sročil je prišel neki slovenski delavec v Seravallovo lekarno na trgu Cavana in zahteval tamkaj — saj vendar čitajo naši ljudje dan zadnem v našem listu dotične oglase — steklenico železnatega vina za goldinar in dvajset novčičev, kakor je popolnoma umljivo, v slovenskem jeziku. Lekarniški nameščeneec ga ni razumel, ali pa ga ni hotel razumeti, tako da je naš človek parkrat ponovil, da želi steklenico za goldinar in dvajset, naker se mu je on začel rogati, češ, „kosa dvajset“. Nazadnje pa mu je celo zabrusil v obraz, seveda italijanski: tu ni treba uganjati politike! To je postalo našemu človeku le preveč. Obrnil se je in odšel iz lekarne, a med vrati je še čul, ko je zaklical oni lekarniški uslužbenec za njim v najlepši hrvaščini: „Hodi s vragom!“

Tako torej! Če pride naš človek v Seravallovo lekarno po zdravila in zahteva za svoj slovenski denar v slovenskem jeziku, naj mu dajo stvar, ki jo priporočajo po vseh slovenskih časopisih v slovenskem jeziku, pa mu očitajo, da uganja politiko in ga pošiljajo z vragom! Lepo to! Prav čisto nič čudno se nam ne zdi, da je oni na tak način žaljen človek do skrajnosti ogorčen pristavil svoji pripovedi o tem dogodku, da ne prestopi več praga one lekarne in da naj gre tudi Seravallova lekarna in njegovo železnato vino z vragom!

Iz poštne službe. Za poštne praktikante so imenovani: absolvirani jurist Rudolf Palčić, gimnazijski abiturijent Henrik Jaklič in absolvirani trgovski akademik Alojzij Deseniš.

C. kr. domobransko ministrstvo priobčuje v uradnem „Osservatore“ neki dobavni razpis samo v italijanskem jeziku. Daleč smo res že prišli v avstrijski enakopravnosti!

Razpisane štipendije. Na državni obrni šoli z italijanskim učnim jezikom je

razpisanih več štipendij po 30 do 40 K mesečno za mladeniče, katerih rodbine bivajo v kaki primorski občini izven Trsta. Prošnje do 10. septembra ravnateljstvu šole. Natančnejše glej „Osservatore“ št. 190 z dne 20. t. m.

Odpravljena suspenzija. Kakor znano, je celovško sodišče rešilo obtožbe gospoda notarja markija Luko Bona in dra. Mičeta Mičiča, ki ju je državno pravdnštvo tožilo radi znanih manifestačij za balkanske Slovence. Čim je bila razsodba celovške pravokrepna, je g. Bona zahteval od višjega deželnega sodišča v Zadru, da se mu povrne pravica do notarskega uradovanja. In res je ta sodnja brzojavno naročila okrožni sodnji v Dubrovniku, naj povrne Boni pečate, ki so mu bili odvzeti, ko je bil suspendiran. Tako je gospodu markiju Luki Bona povrnila pravica do vršenja notarske službe. Vest o tem je izzvala veliko zadovoljstvo med vsem meščanstvom, kakor je bilo sočutje žnjim splošno za časa procesa in suspenzije. Vest o odpravi suspenzije je pozdravljala vsakdo kakor — zmago pravice in misli državljanske in narodne svobode.

V obveščanje. V zadnje čase nam zopet pošiljajo iz raznih krajev po deželi dolge izkaze darov v razne narodne namene: z imeni, bivališči in celo hišnimi številkami, a čisto s svotami do pet vinarjev dol. Včasih obsejajo ti izkazi po 4—5 strani, tako, da bi morali poiniti žajlmi cele kolone, ako bi jih hoteli priobčevati. Mi umejemo razloge dotičnih tajnikov, oziroma nabiralcev, ali ustreči jim ne moremo tudi pri najbolji volji, ker nam ne dovoljuje tega množina gradiva radi velikih svetovnih dogodkov, s katero ni v nikakem razmerju prostor našega lista. Zato izjavljamo, da priobčujemo le izkaze takih darov, ki se stekajo v blagajne društev na tržaškem ozemlju. Še to nam je v veliko nepriliko, a moramo radi kontrole. Z dežele pa moremo priobčevati le skupne, ali pa izdatne posamične darove. Žal nam je, da ne moremo ustrezati tozadevnim željam, ali razmere so za nas neizprosna vis major!

Obletnica „Delavskega podpornega društva“. V nedeljo, dne 24. t. m., praznuje naše „Delavsko podporno društvo“ svojo obletnico. Dolga so leta, kar deluje to društvo v blagolju tržaškega slovenskega delavstva, in obletnica tega društva zasluži, da jo naše delavstvo proslavi v resnici dostojno. Marsikomu se morda zdi danes nekoliko čuden, zastareli običaj, da društveniki korakajo na dan obletnice z zastavo na čelu v cerkev sv. Antona, toda tisti, ki vedo, kaj je pomenilo pred leti, ko je ležala še najtežja mra na tržaškem Slovenstvu, da je moglo tržaško slovensko delavstvo s slovensko zastavo korakati po tržaških ulicah, tisti vedo ceniti obletnice „Delavskega podpornega društva“ in običaje, s katerimi jih praznuje. Bila je doba vstajanja tržaških Slovencev, in današnji tržaški slovenski rod bi bil pravi nevhalež, ko bi se ob boljših časih ne spominal onih hudih bojev, ki so dvignili tržaško Slovenstvo na tisto živo višino, s katere lahko s ponosom gledajo na mrtvilo, ki žalibog vlada marsikje po naši slovenski domovini.

V nedeljo, dne 24. t. m., bo praznovalo „Delavsko podporno društvo“ svojo obletnico. Mislimo, da nam ni potrebno, da bi opozarjali društvene člane na dolžnosti, ki jih ob tej priliki večjejo napram društvu, zato pa naj velja današnji naš poziv ostalemu našemu slovenskemu občinstvu, da naj popraznuje ta praznik našega delavstva z njim vred in to z največjastnejšo pospremitvijo društvenikov pri njihovem slavnostnem izprevodu. Spoštujemo naše tradicije. — Bodi nam sveta naša preteklost!

Oton Župančič v nemškem prevodu. V praški „Union“ razpravlja neki dr. R. v.

Novo Osram svetiljke

Nerazbitne!

70% prihranka na toku. - Brillantna, bela luč. Traja dolgo. - Za istomerni in izmenični tok. - V svetlobni moči 0:25 do 1000 sveč in napetosti 1:2 do 260 voltov. — Glavna zaloga za Trst, Gorico,

Primorsko in Dalmacijo: R. Dittmar, br. Brünner d. d. Dana, Trst, piazza del Ponterosso 3

A. o moderni slovenski liriki. V št. 227, dne 19. avgusta, prinaša kratko karakterizacijo Zupancičeve muze in objavlja tudi par prevodov iz Zupancičevih zbirk „Čez plan“ in „Samogovori“ in sicer: „Ljubljansko polje“, „Pismo“, „Kvišku plava“, „Vasovalec“, „Belokranjska“, „Šla je čez polje“ in „Tiho prihaja mrak“.

Pisatelj se je vglobil v dela našega največjega modernega lirika in jako dobro karakterizira Zupancičevo muzo, češ, da je polna veselja do življenja in napovedavka vstajenja, dočim je bil Gregorčič predvsem otožni glasnik trpljenja zatiranega naroda.

Za sobotni popoldanski počitek Bančni slugi se prvi začel v javnosti akcijo za stalno ureditev sobotnega nepretrganega urnika.

Razposlali so okrožnico na ravnateljstva. Tem je sledilo bančno uradništvo, ki je tudi že začelo akcijo za stalno ureditev nepretrganega sobotnega urnika. List „L' Indipendente“ se toplo zavzemlje za ta opravičeni postulat bančnih uslužbencev in sploh uslužbencev denarnih zavodov, in mi rade volje podpiramo to akcijo, ker smo prepričani, da s to časovno spremembo v stalno ne bi trpeli ne trgovina in ne obrt.

Uradništvo rado dela tudi izven uradnih ur, ako potreba zahteva. Tem opravičenejši smemo upati, da bodo ravnateljstva raznih večjih in manjših denarnih zavodov uvaževala te želje svojih podrejenih in jim ustregla.

Uradništvo pa gotovo hvaležno sprejme sobotni delni počitek in bo gledalo, da zavodi vsled tega ne bodo trpeli nikake izgube.

Javna oblastva že imajo nepretržno uradovanje in tudi Avstro-ogrska banka uraduje z nepretržnim urnikom, kar je v dokaz, da se to da uvesti, ako je dobre volje. Želimo uradništvu in uslužbencem popolnega uspeha.

Tujci na Kranjskem! V rokah imamo reklamno karto za hotel Dobrava na Gorenjskem. Ali naj še le pravimo, da bi bila najnaravnejša stvar na svetu, ako bi lastnik ali upravitelj hotela pošiljal Slovincem slovenske reklamne tiskovine. Tiskovina, ki jo imamo v rokah, je nemško-češka. In to je ravno sramotno! In potem še: nemščina pred češčino, da-si je Gorenjsko menda slovenska zemlja in kljub dejstvu, da čehi prihajajo v novejših časih v velikem številu v naše kraje.

Hotel Dobrava teži na lepih slovenskih tleh vendar razumen človek ne bi imel nič proti temu, da taka podjetja razpošiljajo reklamne tiskovine v raznih jezikih. Ali da se na slovenski zemlji popolnoma prezira slovenski jezik, to je neodpuščljivo!

Uprava tega hotela mora biti gotovo v rokah tujca, ker si je težko misliti, da bi domačin postavil nemščino na prvo mesto in da bi si upal popolnoma prezirati domači jezik slovenski!

Šolska ladja „Beethoven“. Avstrijski lastniki ladij so kupili in opremili ladjo „Beethoven“ kot šolsko ladjo za mladino, ki se hoče posvetiti pomorski službi. Na tej ladji je še nekaj mest prostih in se je za ta mesta prijaviti najdalje do 1. septembra t. l. pri odboru, ki ima svoj sedež v Trstu v ul. Molin piccolo št. 2. Sprejeti prijavitelci se odpeljejo brezplačno s parnikom Avstro-Američane, „Francesca“, v Montevideo, kjer se nahaja šolska ladja „Beethoven“.

Kolonjska podružnica CMD sklicuje za petek, 22. t. m., važno sejo. Začetek točno ob 8 zvečer. Seja se vrši pri tajnici ge. Jostovi. Prosi se polnoštevilne udeležbe.

Tržaška mala kronika.

Trst, 20. avgusta.

Zaradi goljufije. Včeraj zjutraj je bil aretiran ladijski strojnik, 23letni Feliks Jarach, rodom Benečan, stanujoč v ul. delle scuole israelitiche, ker si je dal izplačati od trdke Tripovich, ki ga je sprejela v službo na svojem parniku „Fraconia“, 90 K, a ga potem ni bilo več blizu, ko je prejel denar.

Pri delu ponesrečil. Včeraj popoldne so prepeljali v mestno bolnišnico 42letnega zidarja Rozarija Andellaro, rodom iz Reggio di Calabria, stanujočega v ul. dei Giuliani št. 33, ki je delal pri neki novi stavbi v Miljah in je po nesreči padel z odra 6 metrov visoko ter se težko poškodoval. Pretresli so se mu tudi možgani.

Nesreča v ladjedelnici pri Sv. Roku. Včeraj je bil pri nekem električnem dvigalu zaposlen v ladjedelnici pri Sv. Roku 19letni delavec Angel Mladonič. Nesreča je hotela, da ga je stroj pograbil za desno roko in ga težko poškodoval. Obenem je Mladonič zadobil tudi poškodbe na glavi. Prepeljali so ga v mestno bolnišnico.

Iz policijskega poročila. V ul. Rena št. 4 stanujoči 20letni mornar Josip Ban je bil aretiran, ker je v gostilni „Australia“ zapil in zajedel 7 K, a ni imel s čim plačati.

Katarina Baldassi, stara 26 let, stanujoča v ul. Barriera vecchia št. 14, je živega ločena od svojega moža, z nekim Antonom Cusma. Včeraj sta Baldassijeva in Cusma vdrli v stanovanje nekega Antona Faina v ul. Giorgio Vasari št. 4, kjer sta ukradla

dve žepni uri in zlato verižico, vse skupaj vredno 100 K. Oba sta bila aretirana.

Simen Skrinjar, stanujoč v ul. Ferriera št. 17, je ovalil včeraj policijskemu komisariatu v ul. Bachi, da je neki Josip Troha, ki je stanoval pri njem, ukradel svojemu sostanovalcu Mariju Grego več obleke, njemu pa da je odnesel 45 K, ki mu jih je bil dolžan.

V ul. Crosada je bil aretiran 18letni Ivan Delconte, rodom iz Kopra, ker je nekemu Josipu Lukeku izmaknil najprej denarnico iz žepa, potem pa mu še ukradel srebrno uro in verižico, vredno 50 K.

Zaradi tatvine je bila tudi aretirana 44letna Ivana Markuša, stanujoča v ul. Risorsa št. 12, ker je ukradla nekemu Jakobu Jakopiču znesek 35 K.

Loterijske številke, izžrebane dne 20. avgusta:

Gradec	80	64	45	9	41
Brno	76	25	56	87	15
Inomost	65	71	72	75	50

DAROV.

— Ante Pogorelec na Greti daruje v počestitev spomina pok. soproge K 100 — ženski podružnici CMD. Denar hrani „Hrvatska štedionica“.

— Francel s Planovga je daroval za svetoivansko podružnico 10 K, ker je ozdravel od hude bolezni. Le tako, Slovenci, porabite vsako priliko, da pomagate naši družbi. Denar hrani blagajnik.

Nar. delavska organizacija.

Odbornike dež. odbora, podružnic, skupin in zvez, kakor tudi ostale funkcionarje naše tržaške organizacije vabimo na sestanek, ki bo v petek, ob 7 zvečer v društveni dvorani, ulica sv. Frančiška št. 2. Dnevni red: Kongres nar. strok. organizacij v Ljubljani.

Skupina delavcev v plavžih. V soboto ob 7 zvečer društveni shod v prostorih „Gosp. društva“ v Škedenju.

Slovensko delavstvo v Trstu opozarjamo na javni shod, ki ga priredi NDO prihodnjo nedeljo z dnevnim redom: Poročilo o kongresu narodnih strokovnih organizacij v Ljubljani. Shod je velike važnosti in bo gotovo vsakogar zanimal.

One perice, ki so se obrnile s pismom na vodstvo NDO radi krivic, ki se jim gode, pozivljamo, da se čim prej zgledajo v uradu NDO, ul. sv. Frančiška št. 2. Uradne ure od 10 do 12 dopoldne in od 4 do 8 zvečer.

Posredovalnica dela NDO išče več kleparjev.

Najlažnivejši list na Slovenskem, „Zarja“, je pred par dnevi zopet premlevala laž glede „krumirstva“ pri „Dalmaciji“. Naj javnosti povemo, da je ravno tista „Zarja“ najpoprej, ko se je pričelo gibanje pri „Dalmaciji“, pisala o krumirstvu, dva dni nato pa je v dolgem članku to, kar je pred par dnevi očitala naši organizaciji, enostavno prav ponižno preklicala, češ, italijanski liberalci so uprizorili širak le zaradi bližajočih se deželnozaborskih volitev, da je torej ta širak čisto navađen „švindla“. Torej je imela NDO popolnoma prav, da ga je zlomila. Sedaj pa se ta smešna „Zarja“ prikazen zopet zaletava v NDO in govori o krumirstvu pri „Dalmaciji“.

Mi smo javnosti razjasnili že v nešteti člankih, za kaj je šlo pri „Dalmaciji“, zato teh stvari ne bomo več ponavljali. Če pa „Zarja“ po vsej sili hoče igrati ulogo zaručkanca, naj jo pa igra. To mora tudi storiti, ker družega dela nima in ker jej je strah pred narodnimi strok. organizacijami vzel ves pogum in se jej za to odpira prav žalostna perspektiva pred njenimi solznimi očmi.

Mi jej zaradi tega ključemo: pogum „Zarja“, nikar ne obupati, pogum!

Vesti iz Goriške.

Iz Ajdovščine. Naša Ajdovščina bi se zdela kakor kalabreška vas, ako bi jo sodili po nekaterih d. žavnih uradnikih, ki službujejo tu celo na vodilnih mestih, da-si ne razumejo jezika ljudstva, za katerega uradujejo. Tožen sem bil radi žaljenja časti. Sodnik pa ni umel izjave neke moje priče, češ, da mi je moj nasprotnik zagrozil, da mi razbije črepljo. Vprašal je torej g. sodnik zapisničarja, kaj da je to — čreplja?! In dobri zapisničar je pojasnil sodniku prav nazorno: dvignil je roko, se prijel za glavo in pripomnil: Schädel.

Sodnik je čital obsodbo tako, da ga tudi jaz nisem umel. Na vprašanje, naj mi vendar pove, radi česa sem pravzaprav kaznovan, mi je g. sodnik velel, naj grem k uni soba za pisarjem, ki da mi že pove.

Poslano *)

Otroke obvarovati pred boleznijo je mnogo lažje, nego zdraviti jih v boleznih. Ako se hoče preprečiti bljuvanje, drisko, črevesni katar itd., naj se redi otroke z izbornim redilnim sredstvom „KUFKE“, ki se prileže toliko zdravim kolikor bolnim, kakor tudi šibkim v razvoju zaostalim otrokom.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu zakon vелеva.

ZAHVALA.

Povodom bridke izgube, ki nas je zadela ob smrti naše preljube matere, oziroma soproge, stare matere in tašče

MARIJE POGORELEC ROJ. BANDEL

nam je došlo toliko dokazov iskrenega sočutja, da se čutimo dolžne izreči za nje najiskrenejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo preč. duhovščini, deputaciji Slav. denarnih zavodov, pev. društvu „Adrija“, darovateljem vencev in vsem onim, ki so spremili drago pokojnico na zadnji poti. Presrečna hvala.

BARKOVLJE - GRETA, 20. avgusta 1913.

Žalujoci ostali.

V Rihemberku:

ob skladovni cesti, na najlepšem prostoru je na prodaj

HIŠA

s približno 1500 m² vrta. Pripravna je za mizarstvo obrt ali trgovino. Sodna cenitev znaša Kron 11350.—. Reflektantje naj podajo svoje ponudbe pisмено pri

TRGOV.-OBRTHI ZADRUGI V GORICI do 31. avgusta 1913.

Rudolf Bonnes Trst, ulica San Zennone šte. 17. priporoča cenjenemu občinstvu svojo **TAPE-TARSKO DELAVNICO**. Izvršuje vsakovrstna fina in navadna dela, ki spadajo v to stroko — Delo solidno. — Cene zmerno.

Dr. Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne bolezni ima svoj ambulatorij v Trstu, v ul. San Lazzaro št. 17, I. (Palazzo Diana) Za cerkvijo Sv. Antona novega. Sprejema od 12. do 1. in od 5 1/2. do 6 1/2. pop.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

Dr. J. Čermák V. Tuscher

zobozdravnik konces. zobni tehnik

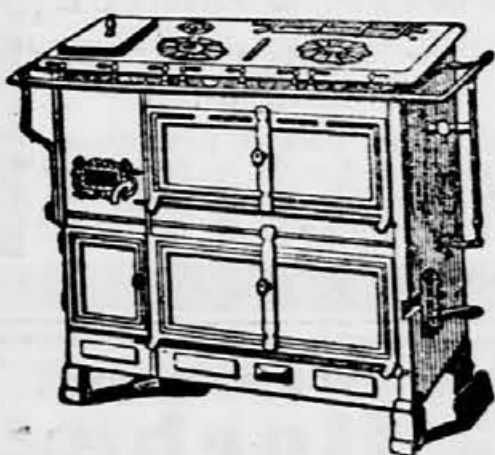
TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

Kupujte Nar. kolek!

Delniška družba Greinitz

Trst, Corso 18.

Štedilniki na plin. Aparati na plin za kuhanje

odprti in zaprti v vseh velikostih in vsake oblike.

SOLIDNO DELO.

Tvorijo največjo gorkoto z malo uporabo plina.

Trst -- kopelj Grljan-Miramar

Salonski parnik „VOLOSCA“ (za 400 oseb).

Vozni red veljaven od 20. julija 1913 do preklica

Odhod od pomola Sv. Karla v Trstu.

V tednu: Ob 9 1/2. zj., 2 1/2. in 6 1/2. pop. Povratek iz Grljana: Ob 12 1/2. 5 1/2. in 9 1/2. pop. Ob nedeljah in praznikih: (od pomola Sv. Karla) ob 9 1/2. 11 zj., 2 1/2. 4 1/2. 6 1/2. in 8 1/2. pop. Iz Grljana: Ob 10, 12 1/2. zjut., 3 1/2. 5 1/2. 7 1/2. in 10 pop. *) — Event. vožnja.

CENE: Vožnja tja in nazaj . . . K 1.—.

„ s kopeljo vred . . . 1.30.

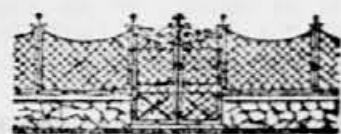
„ za otroke . . . 1.—.

Samo ena vožnja . . . —60.

„ za otroke . . . —30.

„ Za naročnike znižane cene.

Velika zaloga v Trstu

Najcenejše ograje iz žične mreže, pohštvo železno in iz medl dobavlja, kakor je dokazano, tvrdka

VALENTIN BERGMAN GRADEC

Podružnica Trst ul. Nuova št. 27.

Tel. 19-79. Cenik št. 1 zastoj.

Fran Malis

diploimiran krojač na učnem zavodu za prirezavanje, dovoljenem od o. kr. nižavstr. nam.

TRST, ulica Tor S. Piero 4.

Krojačnica in zaloga sukna.

Obleke po zmernih cenah.

Vzorna in solidna izvršitev.

Tako je vodil razpravo sodnik, ki ima bje v kvalifikacijski tabeli, da zna izvršiti slovenski, drugi sodnik pa še toliko ne zna slovenski. Imamo pa še druga dva taka uradnika brez vsakega znanja našega jezika. Ali ni kakor da so naši uradniki kje v Kataloniji? Ljudje se tolažijo, da so ti uradniki le začasno tu. Jaz pa menim, da ima ljudstvo pravico zahtevati, da se mu, ne stalno, ne začasno, ne pošilja uradniki, ki ne znajo njegovega jezika, ker takov-le uradnik brez jezikovne kvalifikacije lahko stori človeku veliko krivico, od česar ima škodo tudi pravosodstvo samo, ker taki dogodki izpodkopljejo zaupanje ljudstva vanje.

Izdati so nas hoteli klerikalci! Včeraj smo izjavili, da je za nas pravda o znanih goriških dogodkih končana. Tudi smo sklenili, da ne bomo priobčevali nikakih dopisov več. Le na odločno zahtevo od uvaževanja vredne strani, naj priobčimo vsaj še ta dopis iz Gorice, odnehamo še za danes od tega sklepa. Ali sedaj pa bodi res konec!

Izdati so nas hoteli klerikalci! Tako kriči dopisnik iz Gorice v sobotnem „Slov. Narodu“. Očitno je predrzno in obenem prenemislivo, da bi se razvneli radi tega. Ogorča pa nas, ker je prišlo iz vrst ljudi, ki imajo svoj lep del krivde na sedanjih hudih gospodarskih krizi v naši deželi.

Goriški Slovenci so šli odločno, pa tudi postrvovalno v boj proti nesrečni laški kamorji, ki jim že desetletja odreja vsako politično, narodno in človeško pravico na njihovi lastni rojstni grudi, jih preganja in uničuje gospodarski. Goriški Slovenci so šli v boj za svobodo, ki ji je žele in po kateri hrepene že leta in leta. Goriški Slovenci so šli v boj proti svojemu največjemu sovražniku v čisti in neomadeževani narodni zavesti, da strd tega brutalnega sovražnika in da s tem omogočijo uveljavljanje naših narodnih, političnih in gospodarskih pravic vsaj našim znanjem.

Narodni goriški Slovenci so dobili v mestu opore pri ljudeh, ki jih dopisnik v „Slov. Narodu“ nazivlje s „klerikalci“. Mari so nam ti bolj nevarni, nego laški kamoraji?

Obrtniki in kmetje na Goriškem se preživijo spominjajo in občutijo na lastni koži vse ono, kar jim je povzročila kamora. In ker se ti ljudje žele osvoboditi iz tega jarma — zato naj bi bili izdajalci na slovenski stvari?

Gospodje naj se le vesele svoje zmage, a ljudski masi ne vzamejo prepričanja, da so oni pomogli kamorji, ki je naše ljudi vedno le trpinčilo.

Ni šlo tu ne za liberalizem, ne za klerikalizem! Kranjske razmere so v žalostno svarilo, kaj nastaja pri nas iz boja med temi dvema pojmi. Nam gre za biti ali ne biti, za odrešitev iz kremljeve njih, ki nas hočejo pogubiti duševno in gmotno.

Gospod dopisnik trdi, da sta tudi dva poslanca volila kamorško-italijanske kandidate. Denimo, da je bilo to res tako. Potem pa vprašamo: ali ta dva tehtata politično več, nego — vseh drugih devet?

Prišel je nad nas gospodarski polom, tako, da nas vedno bolj skele rane, ki nam jih je vsekaj. Oni gospodje pa, ki niso brez krivde, so križali načrte neodvisnih poslancev, ki imajo vso resno voljo, da bi nas zopet dvignili! Podpirajmo jih! Le resno, pošteno in smoteno delo, kakor so si je oni začrtali v svoj program, nas more rešiti in zaceliti krvave rane. Prvo je — življenje! Vsekako pa je nad liberalizmom in klerikalizmom.

Vesti iz Istre.

Otvoritev „Narodne čitalnice“ v Cerovljah. Slednjič je prišel dan, da smo odprli svojo narodno čitalnico, ki je že danes trn v očesu naših narodnih sovražnikov. A bo gotovo vedno bolj, kolikor bolje bo uspevala. A to bo, če se naši brigi pridruži tudi briga naših narodnih prijateljev in rodoljubov, ki naj podpro naše podjetje materialno in moralno. Kajti mi sami ne moremo vsega. Premalo nas je.

Svečanost se je začela nekaj pred četrto uro popoldne. Naše trobojke so vihrale na vidnih mestih. Ob 4. uri popoldne je krenil odbor z zastavo proti kolodvoru. To je nosil naš stari borilec Fran Udovčič iz Gologorice. Že tedaj se je izražalo veselje na obrazih vseh naših. Vlak je pripeljal godbo in lepo število drugih naših prijateljev. V sprejemu smo krenili proti društvenim prostorom.

Pred hišo je hotela glasba zasvirati narodno pesem, ali pritiskala je oborožena sila in zabranila sviranje, da si je imela godba dovoljenje za sviranje. Na to je hotel vredni naš učitelj pozdraviti dole prijatelje in domačine, kar so mu zopet zabranili orožniki.

Učitelj, začasni predsednik, je sezval na to skupščino, na kateri je bil izvoljen stalni odbor. Za časa skupščine je ljudstvo komentiralo postopanje javnih organov in smo po zaslugi mladega dr. Prudana dosegli, da je po skupščini smela godba pred čitalnico zasvirati eno pesem ter smo krenili ob sviranje glasbe na dvorišče g. Opačica, kjer se je

vršil zabavni del. Ob 7. uri je morala glasba oditi z vlakom in je ostavila na domačine v zadovoljstvu, da se je svečanost tako lepo izvršila, izveniš gori omenjene incidente.

Med odmorom se je naš učitelj zahvalil na mnogoštevilnem obisku, a potem je g. A. Belanič iz Pazina v kratkem govoru očrtal bedno stanje našega naroda nekdanj in danes, koliko so čitalnice doprinesle k vzbujanju narodne zavesti in širjenju prosvete. V zvezi je navel najstarejšo hrvaško čitalnico v Istri, ono v Kastvu. Odboru in vsem je polagal na srce, naj delajo v čim lepši proslavi društva.

Došla darila in skupček za prodano grozdje so dali K 11480. Bivši začasni in sedanj stalni odbor se pristrčno zahvaljuje vsem, ki so kakor bodi pripomogli, ter prosila nadalje blagotajnosti.

Velika nesreča se sicer ni še zgodila, pa se lahko zgodi prihodnje nedelje, dne 24. t. m., v Boljuczu za vsakogar, ki bi zamudil tombolo „Zavarovalnice za govejo živino“. Kdo ne bi rad dobil za 40 stotink ovcane krave in je odgual v svoj hlev? Istotako par lepih jančkov. Nadalje si utegneš za 40 stot. oprtati najmodernejšo škropilnico vredno 60 K, in za 40 st. lahko dobiš 5 glav kuretnine lepe „minorške“ pasme. Zato pa prihodnjo nedeljo, dne 24. t. m., vsi v Boljuczu za srečo in ne za nesrečo! Po tomboli ples! Med tombolo in plesom bo svirala Dolinska narodna godba.

Zaupni sestanki „Političnega društva za Slovence in Hrvate v Istri“. Dne 4. septembra ob 11 predpoldne se bo vršil v Dekanih v prostorih „Konsumnega društva“ sestanek zaupnikov političnega društva iz sodnega okraja Koper.

Dne 16. istega meseca ob 11 predpoldne pa v Podgradu v „Narodnem domu“ za sodni okraj Podgrad.

Opozarjamo že sedaj zaupnike na te sestanke, za katere dobe še posebej povabi po pošti. Prišlo naj gotovo, da se pogovore o narodnih naših stvareh in polče temelj novemu delu.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 v. besede. Maspo tiskane besede enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 v. Plača se tako izračunava odločno.

Gostilna članov NDO neznanja svojim klijentom da od danes naprej vodi društveno gostilno g. Josio Žigona. Priporoča se za obilen obisk Odbor. (1800)

Ugodna prilika! Proda se za polovico ceno (K 50) daljnogled z 8-kratnim povečanjem. Ulica Nuova 34. 1801

Redka prilika! Proda se šivalni stroj, ki služi tudi za pletenje — 4 predali. Triletna garancija. Cena K 160. — Drugi šivalni stroj, tudi v dobrem stanu K 110. Obrniti se je v ulico S. A. Caterina 7, dvorišče. 1802

Prevzel bi upravljanje hiš po ceni in s jamstvom. — Ponudbe na Inseratni oddelku Edinosti. 1751

Služabnika večega slovensčine in nemščine, za vsa dela, snajenje, raznašanje lejakov išče Kinematograf Ideal, Ljubljana. (1770)

Priporoča se cenj. občinstvu Buffet v ulici Ghega št. 8. Točijo se prvovrstna vina in nivo. 1794

Proda se trgovina zelenjave, mleka, vina in piva v ulici Molin a vento 7 a, Siberna. 1794

Išče se šivilja za malo prodajalno. Zglasiti se je v Scoreola S. Piero 20. 1796

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem otvoril v Scoreoli S. Piero št. 8 gostilno z domačim pivskim vinom po 88 st. liter. Uđani Mohor Benzo. 1793

Proda se popolno kubinjsko pohištvo, moderno, lakirano za K 180 —. Ulica Dante Alighieri št. 3, mizar. 1797

Izurnjen stenograf za nemški in slovenski jezik sprejme se v pisarni dra. Dragota na TREO, odvetoika v Gorici. — Plača do dogovora. — Vstop začetkom septembra. 1798

V dobroznani mesnici

Valerio Demarchi

Trst — Piazza Barriera vecchia št. 9

se prodaja vedno prvovrstno goveje, telečje in kostrunovo, jančje in kokošje meso. Postrežba tudi na dom. CENE ZMERNE.

Prodajalnica ur in dragocenosti

G. Bucher

(ex drug Dragotina Vekjeta)

Trst (nasproti prejšnje prodaj. D. Vekjeta) Corso št. 36.

Bogati izbor zlatanice, srebrnice, dragocenosti in šepal iz. Kupuje in menja stare zlate in tudi srebro s novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravila vsakovrstne srebrnice, zlatanice, kakor tudi šepne ure. **DELO SOLIDNO. CENE ZMERNE.**

PISARNA
D^{RA} JOSIPA MANDIĆA

se je preselila

v ulico Caserma št. 17, I. nadstr.

(nad Gorenjčevo knjigotžnico).

:: NADOMESTILO ::
KAVA KAVA
PERL

naravno pečeni čisti bob s finim okusom in jako izdaten v uporabi Kron 1'96 kilogram.

Poštno pošiljke 5 kilogramov po povzetju franko v vsej Avstro — Ogrski.

The Caffee Sur Export
Trst I/233.

ANTON SKERL - TRST

mehanic, zaprisežen izvedenec.

Trg Carlo Goldoni št. 10—11, Tel. 1734

Zastopnik raznih tovarn avtomobilov, motokoles itd. Generalni zastopnik tovarne avtomobilov „Ford“ Zaloge avtomobilov, motokoles itd.

Napeljava in zaloga električnih zvončkov; prodaja gramofonov, ksenofonov in fonografov. Zaloga priprav za točenje piva. Lastna delavnica za popraviljanje lihalnih strojev, koles, motokoles itd. — Velika zaloga pripadkov.

Velika opremljena garaža, ulica dei Santi 18, vogel ulice Sandotto TELEFON 2347. — STOCK PHRUM GOODRICH (američanski). AVTOMOBILI NA POSODO PO ZMERNI CENI.

Zobotehnični ambulatorij Univ. zdravnika

Dr. Makso Barry

Ermanno Schultze, I. tehnik.

Trst, ulica Caserma št. 17, II. nadstr.

Posebni zavod za umetne zobe brez ustne plošče. Plombiranje z zlatom, platinom in porcelanom. Vsa dela brez bolečin. Zdravnanje krivo rastočih zob. Zmerne cene. Sprejema od 9 do 1 in od 3 do 6 popol.

FRANCESCO BEDNAR

TRST — ustanovljena leta 1878 — TRST

je preločila svojo

trgovino šivalnih strojev bicikljev in pridevkov z mehanično delavnico vred iz ulice Ponterosso št. 4 v ulico Campanile št. 19.

trgovino jestvin

Antonija Mihelič

v Trstu, ul. Rojan št. 8
FRAN SLUGA.

Trgovina jestvin in delikates

CELESTE FURLANI

Trst, via Belvedere št. 57.

Prodaja vedno sveže testenine iz Ilirске Bistrice ter iz drugih zunanjih tovarn. Vino in likeri v steklenicah. Postrežba na dom. Razpošilja se pakete od 5 kg naprej: kave, olja i. dr. **HINKO BRAUNIČAR**, vodja trgovine.

Franjo Stančič

Trst - ulica Media št. 17 - Trst

priporoča svojo

trgovino jestvin in kolonijalnega blaga

katera je vedno oskrbljena s svežim in prvovrstnim blagom.

Umetno - fotografični

Trst, ulica Rivo št. 42 atelje Trst, ulica Rivo št. 42

(prilije) -- pri Sv. Jakobu -- (prilije)

Izvršuje vsako fotografsko delo, kakor tudi razjede, posnetke, no-tranost lokaliz, porcelanske plošče za vsakovrstne spomenike itd. itd.

Posebnost: Povečanje vsake fotografije

Kadi udobnosti gosp. naročnikov sprejema naročbe in jih izvršuje na domu, eventualno tudi zunaj mesta

Artistični fotografski zavod

Ezio de Rota - Trst

ulica Barriera vecchia št. 27 (nasproti lekarni Picciola). — Fotografije na svetlem in motnem papirju, plastično in naravno iz- v. šene. Povečanje vsake slike na olje, akvarel a/ pastel. Specialiteta: Dopisnice z artističnimi pozami 10 krmadov 3 K. Zavod je odprt od 8 jutraj do 6 popoldne. Fotografira se ob kakršnem si budi vramenu.

Ljudska urarna

BOGOMIL PINO

Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13

(nasproti cerkvi sv. Antona novega)

Bogat izbor ur, verižic, ovratnih verižic, uhanov, prstanov, zapestnic itd. Konkurenčne cene.

Dnevnik „Edinost“ v Trstu

je izdal in založil naslednje knjige:

1. „VOHUN“. Spisal I. F. Cooper. — Cena K 1'60.
2. „TRI POVESTI GROFA LEVA TOLSTEGA“. — Cena 80 vin.
3. „KAZAKI“. Spisal L. N. Tolstoj. Poslovenil Jos. Knačič. — Cena K 1'60.
4. „PRVA LJUBEZEN“. Spisal Ivan Sjergjejevič Turgjenjev. Poslovenil dr. G. Gregorin. — Cena 1 K.
5. „POLJUB“. Povest iz gorskega življenja češkega ljudstva. Spisala Karolina Světa. Poslovenil F. P. — Cena 80 vin.
6. „BESEDA O SLOVANSKEM O-BREDNEM JEZIKU PRI KAT. JUGOSLOVANIH“. (Malo odgovora na škofa Nagla poslovno pastirsko pismo v pouk slov. ljudstvu.) — Cena 30 vin.
7. „IGRALEC“. Roman. Iz spominov mladosti. Ruski spisal E. M. Dostojevskij. Poslovenil R. K. — Cena K 1'60.
8. „JURKICA AGIČEVA“. Spisal Ks. Sander-Gjalski. Prevel F. Orel. Cena K 2
9. „UDOVICA“. Povest iz 18. stoletja. Napisal I. E. Tomič. Poslovenil Štefan Klavs. — Cena K 1'60.
10. „JUG“. Historičen roman. Spisal Prokop Chocholoušek. Poslovenil H. V. Cena K 3.
11. „VITEZ IZ RDEČE HIŠE“. (Le Chevalier de Maison rouge.) Roman iz časov francoske revolucije. Spisal Aleks. Dumas star. Prevel Ferdo Perhavec. — Cena K 2'50.

Vse te knjige se dobivajo v tiskarni „Edinost“, v „Slovanski knjigarni“ Jos. Gorenjca v Trstu in v vseh knjigarnah po Slovenskem po povzetju ali proti naprej poslanemu znesku. — Za poštnino posamezne knjige je poslato 20 vin. več.